

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Назив предмета: ВЕРСКА НАСТАВА ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

ОШ „Прва основна школа краља Петра II“ Ужице		За период од 2026-2030. ш.г.	
Стручно веће за		Стручно веће Друштвених наука	
Предмет	Верска настава	Разред	шести
Просветни гласник	Наставни план и програм предмета објављен је у „ Сл. гласнику – РС –“, Просветном гласнику“ број 11 од 2016. године.		
Годишњи фонд часова	36	Недељни фонд часова	1
Циљ учења	Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) у основном образовању и васпитању јесте да пружи целовит православно поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки (будући) живот (димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско, као и подвижничко искуство Православне Цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање.		
Опште предметне компетенције	<p>Задаци верске наставе јесу да код ученика:</p> <ul style="list-style-type: none"> • развија отвореност и однос према Богу, другачијем и савршеном у односу на нас, као и отвореност и однос према другим личностима, према људима као ближњима, а тиме се буди и развија свест о заједници са Богом и са људима и посредно се сузбија екстремни индивидуализам и егоцентризам; • развија способност за постављање питања о целини и коначном смислу постојања човека и света, о људској слободи, о животу у заједници, о феномену смрти, о односу са природом која нас окружује, као и о сопственој одговорности за друге, за свет као творевину Божју и за себе; • развија тежњу ка одговорном обликовању заједничког живота са другим људима из сопственог народа и сопствене Цркве или верске заједнице, као и са људима, народима, верским заједницама и културама другачијим од сопствене; • изгради способност за дубље разумевање и вредновање културе и цивилизације у којој живе; • изгради свест и уверење да свет и живот имају вечни смисао. 		
Методе рада	<ul style="list-style-type: none"> • Фронтални; • Индивидуални; • Дијалогски; • Тимски; 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Групни; • Илустративни; • Практични. 		
Облици рада	Фронтални рад, рад у пару, рад у групи, индивидуални рад.		
Ресурси	<ul style="list-style-type: none"> • Библијски текстови (прилагођени узрасту); • Иконе и илустрације; • ППТ презентације; • Видео записи; • Наставни листићи; • Црквени простор (храм); • Дигитални алати и веб садржаји. 		
Корелација	Српски језик, Историја, Географија, Ликовна култура, Музичка култура, Чуvari природе, Грађанско васпитање, Информатика		
Наставна тема		Наставни садржај	Образовни стандарди
УВОД	<ul style="list-style-type: none"> • моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 6. разреда основне школе; • моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања. 	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са садржајем програма и начином рада 	/
ПРИПРЕМА СВЕТА ЗА ДОЛАЗАК СИНА БОЖЈЕГ	<ul style="list-style-type: none"> • моћи да каже да су Јевреји пред долазак Месије били под Римском окупацијом и да су међу њима постојале поделе • моћи да препозна да су Јевреји очекивали Месију на основу старозаветних пророштава • моћи да преприча живот Светог Јована Претече и Крститеља Господњег и каже да је он припремао народ за долазак Христа • моћи да доживи врлински живот и покајање као припрему за сусрет са Христом; 	<ul style="list-style-type: none"> • Историјске и културне прилике у Палестини пред Христово рођење; • Јеврејски народ под римском влашћу и унутрашње поделе; • Очекивање Месије у народу; • Старозаветна пророштва о доласку Месије; • Испуњење пророштава у доласку Христа; • Свети Јован Претеча и Крститељ Господњи; • Улога Светог Јована као онога који припрема народ за долазак Христа; • Покајање као припрема за сусрет са Христом; • Врлински живот као пут ка Богу; • Историјске околности пред 	/

		<p>долазак Христов;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Старозаветна пророштва о доласку Месије; • Свети Јован Претеча. 	
УВОД У НОВИ ЗАВЕТ	<ul style="list-style-type: none"> • моћи да закључи да је доласком Исуса Христа Бог склопио Нови Завет са људима. • моћи да наведе неке од новозаветних књига и околности њиховог настанка; • моћи да пронађе одређени библијски одељак; • моћи да каже да се Библија користи на богослужењима; • моћи да именује Јеванђелисте и препозна њихове иконографске симболе; • бити подстакнут на читање Светог Писма. 	<ul style="list-style-type: none"> • Нови Завет као испуњење Старог Завета; • Настанак новозаветних књига; • Подела, функција и аутори новозаветних списа; • Кључни новозаветни појмови; • Смисао новозаветних догађаја; • Библија као књига која се користи у богослужењу; • Проналажење библијских одељака; • Јеванђелисти и њихови иконографски симболи; • Подстицање на самостално читање Светог Писма; • Нови Завет је испуњење Старог Завета; • Новозаветни списи (настанак, подела, функција, аутори); • Јеванђелисти. 	/
БОГОЧОВЕК – ИСУС ХРИСТОС	<ul style="list-style-type: none"> • моћи да преприча догађај Благовести и да препозна да је то „почетак спасења“; • моћи да препозна службу анђела као гласника и служитеља Божијих; • моћи да препозна Богородичино прихватање воље Божије као израз слободе; • моћи да уочи да је за разлику од Еве, Богородица послушала Бога • моћи да преприча неке од догађаја из живота Пресвете Богородице и повеже их са Богородичиним празницима; • моћи да преприча библијски опис Рођења Христовог; • моћи да препозна да је Христос дошао на свет да сједини Бога и човека • моћи да преприча библијски опис Христовог Крштења, поста и кушања; 	<ul style="list-style-type: none"> • Пресвета Богородица и њена улога у домостроју спасења; • Благовести као почетак спасења; • Богородичини празници; • Богородичино прихватање воље Божије као израз слободе; • Рођење Христово; • Христос као Богочовек; • Оваплоћење Сина Божијег – сједињење Бога и човека; • Крштење Христово, пост и кушање; • Христова чуда као израз љубави Божије према људима; • Новозаветне заповести и Беседа на гори; • Љубав према Богу и ближњима као основ хришћанског живота; • Христос као „пут, истина и живот“; • Лазарева субота и Цвети; • Тајна Вечера – прва Литургија; • Повезаност Тајне Вечере и Свете Литургије; 	/

	<ul style="list-style-type: none"> • моћи да препозна да су Христова чуда израз Његове љубави према људима; • моћи да увиди разлику између старозаветног закона и новозаветних заповести о љубави; • бити подстакнут да прихвати Христа за свој животни узор; • моћи да преприча догађаје Васкрсења Лазаревог и Уласка у Јерусалим; • моћи да увиди контрадикторност између очекивања јеврејског народа спрема Христове личности; • моћи да хронолошки наведе догађаје Страсне седмице; • моћи да преприча библијски опис Тајне Вечере и у приносу хлеба и вина препозна Свету Литургију; • моћи да преприча библијски опис Христовог Страдања и Васкрсења • моћи да кроз тумачење тропара Христовог Васкрсења препозна да је Христос победио смрт и омогућио свима васкрсење из мртвих; 	<ul style="list-style-type: none"> • Догађаји Страсне седмице; • Страдање Христово; • Васкрсење Христово; • Победа Христа над смрћу и значај Васкрсења за човека и свет; • Хришћански живот по Јеванђељу. 	
<p>ЦРКВА ДУХА СВЕТОГА</p>	<ul style="list-style-type: none"> • моћи да преприча догађаје Вазнесења и Педесетнице; • моћи да каже да је силаском Духа Светог на апостоле рођена Црква Христова; • моћи да именује неколико светих апостола и наведе неке од догађаја из њиховог живота; • моћи да уочи да су у Римском царству хришћани били гоњени и наведе неке од примера мучеништва; • моћи да објасни значај доношења Миланског едикта; • моћи да усвоји вредност толеранције међу људима 	<ul style="list-style-type: none"> • Вазнесење Христово; • Педесетница – силазак Духа Светог и рођење Цркве; • Догађаји Вазнесења и Педесетнице; • Рана Црква и заједница у Јерусалиму; • Живот првих хришћана према Делима апостолским; • Мисионарска делатност светих апостола; • Свети апостол Павле и његово мисионарско дело; • Сведочење вере у раној Цркви; • Гоњења хришћана у Римском царству; • Примери мучеништва; • Свети цар Константин и 	<p>/</p>

	различитих верских убеђења;	Милански едикт; <ul style="list-style-type: none"> • Значај слободе вероисповести; • Толеранција према припадницима других вероисповести; • Вазнесење и Педесетница; • Заједница у Јерусалиму, према извештају из Дела апостолских; • Мисионарско дело светог апостола Павла; • Гоњења Цркве; • Свети цар Константин и крштење царства. 	
Дидактичко-методичко остваривање програма	<p>Катихизација као литургијска делатност – заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика.</p> <p>Катихета (вероучитељ) би требало стално да има на уму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве.</p> <p>На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада.</p> <p>У наставном процесу користе се различити облици и методе рада, уз комбиновање више врста дидактичког материјала: илустрације, шеме, мапе ума, ППТ презентације, видео записи, као и дигитални алати.</p> <p>Наставник је организатор, креатор и координатор ученичких активности, који подстиче интеракцију, поставља питања, пружа повратну информацију и прилагођава наставу узрасту ученика, њиховим интересовањима, способностима и мотивацији.</p> <p>Настава се реализује у складу са савременим педагошким захтевима, уз подстицање активног учешћа ученика, развијање комуникације, сарадње и повезивање градива са свакодневним животом.</p> <p>Циљ наставе је да ученик доживи Цркву као заједницу у којој се остварује његова личност кроз однос са Богом и ближњима.</p>		
Праћење напредовања и вредновање постигнућа ученика (оцењивање)	<p>Праћење напредовања ученика врши се континуирано током школске године кроз формативно и сумативно оцењивање.</p> <p>Процењују се: вештине изражавања и саопштавања, разумевање и примена научених садржаја, рад са подацима, ангажовање ученика, као и способност повезивања знања и доношења закључака.</p> <p>Оцењивање се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање активности ученика на часу; • прегледање свеске; • редовност израде домаћих задатака; 		

	<ul style="list-style-type: none"> • учешће у групном и индивидуалном раду; • израду паноа, презентација и других ученичких радова. <p>Наставник води евиденцију о активностима ученика, њиховом напредовању, ангажовању и постигнућима.</p> <p>Формативно оцењивање врши се свакодневно кроз праћење рада ученика, док се сумативно оцењивање реализује на крају полугодишта и школске године.</p> <p>Оцена се заснива на целокупном раду ученика, његовој активности, самосталности, одговорности и напредовању у односу на почетни ниво.</p>
Начин прилагођавања	<p>Наставни програм се прилагођава ученицима којима је потребна додатна образовна подршка кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставе; • индивидуализацију наставног процеса; • прилагођавање задатака, начина рада и оцењивања; • коришћење вршњачке подршке; • сарадњу са стручним сарадницима и родитељима; • уважавање индивидуалних способности, интересовања и потреба ученика. <p>Наставник континуирано прати напредовање ученика и у складу са тим прилагођава наставни процес како би сваки ученик остварио своје максималне потенцијале.</p>